

■ Нататнік Яго жонкі

Святлана ДЗЯНІСАВА, галоўны рэдактар часопіса «Маладосць»

ПАКУЛЬ ТЫ НЯВЕВСТКА

Хто, скажыце мне, прыдумаў, што свякроў азначае «святая кроў»? Каму прыйшла ў галаву ідэя назваць маці мужа не як-небудзь, а «другой мамай»? Ведай я, хто гэты чалавек, я б яго, бачыць Бог, з-пад зямлі дастала. А дастаўшы, доўга б з ім не цырымонілася. У тую ж хвіліну, бачыць Бог, сказала б яму ўсё, што я пра яго думаю.

А думаю я шмат. Асабліва апошнім часам. Я б сказала гэ-таму чалавеку, што для мяне ён святлейшы за любога анёла і разумнейшы за ўсіх геніяў разам.

Тое, што я збіраюся тут напісаць, не для вузкай калонкі прызначана, а цягне не менш чым на тузін старонак. На цэлы трактат, так бы мовіць. І я яго напішу. Іншым разам, лепшым часам, як казалі мая бабка.

Мая бабка... Першая свякроў, пра якую я даведлася, — гэта яна.

Надумалася мая мама (нявестка, значыцца) вучобу ў інстытуце кідаць. Бо двое дзетак-пагодкаў — якая ўжо з імі вучоба? А свякроў ёй: «Вучобу кідаць не дазволю!» — і забрала дзетак да сябе. «Вучыся, дачушка, спакойна. З дзяўчынкамі тваімі ўсё добра, за іх не хвалюся», — пісала маме падчас сесіі, з Капыльшчыны ў Гродна. Павучала: «Старайся!» Першая мая настаўніца — гэта яна, мая бабка. І першая свякроў, пра якую я даведлася...

А потым я даведлася больш. Нават пра тое, што ёсць нехта, хто за свякроў страшнейшы.

Калі ў твайго мужа ёсць сястра, табе яна залвіца, правільна? Калі яна старэйшая за мужа і цябе, табе яна, здараецца, становіцца свякроўю. Яшчэ адной. Але праскочым гэтую гісторыю. Гадоў на дваццаць пяць. Глядзі, што цяпер атрымліваецца. Калі ты сама — нявестка, якой, мякка кажучы, са свякроўю не пашанцавала, то як бы ты, сама ёю стаўшы, нявестку сваю прывячала? Не так ужо шмат варыянтаў. Палічыўшы, назавём толькі два. Першы — аддаць доўг. Так бы мовіць, за ўсё разлічыцца. Быццам слухна: чаму б і не? Другі...

Чытаю гэтымі днямі «Людзі і кветкі над Нёманам» пры яснавельможнай пані Арэшчыкі, як назваў Францішак Багушэвіч Элізу Ажэшку (юбілярку тыдня, між іншым), — і тут без стасункаў свекрыў з нявесткай не абышлося. І як, пытаецца аўтарка, стасункі гэтыя могуць быць добрымі? Як сэрца маці не зойдзеца ад горычы і зайздасці, калі прыходзіць сын з працы дадому, яна яму боршч падае, а яму нясмачны боршч — мужчына раіць яго свінням выліць. А як сказала маці, што гатавала не яна, а Ганулька яго, дык ужо іншае прамаўляе сын: пасаліць толькі трэба, а так, маўляў, смачны.

«А ці любіць гэтага мужчыну хаця б адна з іх?» — падумала я. Корань сумнення тут просты: калі любіш, то гатуеш смачна. Яно нежк само так атрымліваецца. Па тэорыі кагнітыўных балансаў. Іначай — кагнітыўны дысананс.

А ці можна, любячы сына, не прымаць душою яго жонку? Прачытала вось у адным даследаванні, што толькі той раўнуе і зайздросціць, хто падсвядома адчувае, што сам нечага не дадаў.

...Калі ў мужа ёсць сястра — табе яна залвіца. І значыць, мае права пацікавіцца ў цябе, калі ты ўжо сама свякроў: ці не крыўдзіць твайго сына «новая радня»? «Бо ўсе ж мы аднолькавыя», — запэўніць яна цябе. І адкіне на чвэрць стагоддзя назад. І прымусяць зноў думаць. І да чаго ты дадумаешся?

■ Паміж намі

ДАВЯРАЙ І... ПРАВЯРАЙ?

Зява ў ЗАГС была пададзена, да вяселля заставаліся лічаныя тыдні. У стане, які ўяўляў сабой сумесь эйфарыі, заклапочанасці і лёгкага смутку, Вольга насілася па крамах, час ад часу вар'ячэючы ад цэн на перадвясельныя дробязі і ўпрыгажэнні для нявест.

З Пашам яна сустрэлася гады тры, таму набыццё новага сацыяльнага статусу не абяцала якіх-небудзь заўважных перамен у трывалых, правяраных часам адносінах паміж маладымі... Яны бачыліся кожны дзень — пасля працы. Вольга, на ўсе сто працэнтаў упэўненая ў пачуццях свайго выбранага, лёгка магла дазволіць сабе спазніцца — нават не на дзесяць хвілін, а на паўгадзіны. «Калі жанчына затрымліваецца, яна дае мужчыну падставу лішні раз падумаць пра яе», — апраўдвалася яна фразай, вывуджанай з вядомага кінафільма.

Часам яна і ўвогуле спазнялася на гадзіну, а то і на дзве, прычым спецыяльна, назіраючы ў гэты час з бліжэйшага ўніверсама, як бедны Паша марнее ў чаканні... Ёй прыносіла незвычайную асалоду бачыць яго хвалюванні. Не тое, каб Вольга яго не кахала... Напэўна, такім чынам яна змагалася з уласным комплексам непаўнавернасці. Ёй мала было ведаць пра пачуцці свайго мужчыны — ёй неабходна было па некалькі разоў на тыдзень атрымліваць ярка-выя пацвярджэнні гэтых пачуццяў.

Толькі так можна патлумачыць тое, што здарылася далей. А здарылася наступнае.

Неяк Вольга з сяброўкай выправіліся на вячэрні праменад. Зайшлі ў кавярню, выпілі па катэйлі, потым яшчэ па адным, і яшчэ... І тут у прыгожай галоўцы Вольгі нарадзілася ідэя... (Дарэчы, усялякія цікавыя ідэі пачынаюць раіцца ў жаночых галовах ужо пасля першага катэйлю. Але гэта зусім не азначае,

што іх трэба адразу ж, не зыходзячы з месца, увасабляць у жыццё. А тут было выпіта па тры порцыі, і стоп-сігнал у выніку не спрацаваў.)

«А давай правядзем эксперымент!» — прапанавала Вольга. «У сэнсе?» — не зразумела сяброўка Віка. «А давай мы яго праверым!» — у без п'яці хвілін жонкі аж вочы загарэліся. «Каго?» — удакладніла сяброўка. «Майго будучага мужа... Давай, тэлефануй!»

План быў да крыўднага прымітыўным. Набраць яго нумар, сказаць, што памылілася, знайсці зачэпку, каб прадоўжыць размову, і, нарэшце, прапанаваць сустрэцца... Сэнс эксперыменту (калі ў ім увогуле быў сэнс) заключаўся ў тым, што Вольга чарговы раз збірала-ся пераканацца ў непахіснасці маральных устояў свайго абранніка, а заадно і прадэманстраваць сяброўцы гранітную трываласць яго пачуццяў.

Шчыра кажучы, у яе ні на імгненне не ўзнікла думкі пра тое, што калі і адбываецца нейкая гульня, дык гульня з агнём...

А сяброўцы што? Узяла і патэлефанавала. Памурлыкала з ім, навешала локшыны пра тое, які ў яго прыемны голас — ну амаль як у таго вядомага тэлеведучага папулярнай праграмы... (Мужчыну ж для пацвярджэння таго, што ён самы цудоўны, шмат не трэба.) Ён і паддаўся! І доўга ўгаворваць на-

ват не прыйшлося — праз сорок хвілін прымчаўся ў тую кавярню, як міленькі. Да Вікі. Папаўся, як той казаў, на гарачым.

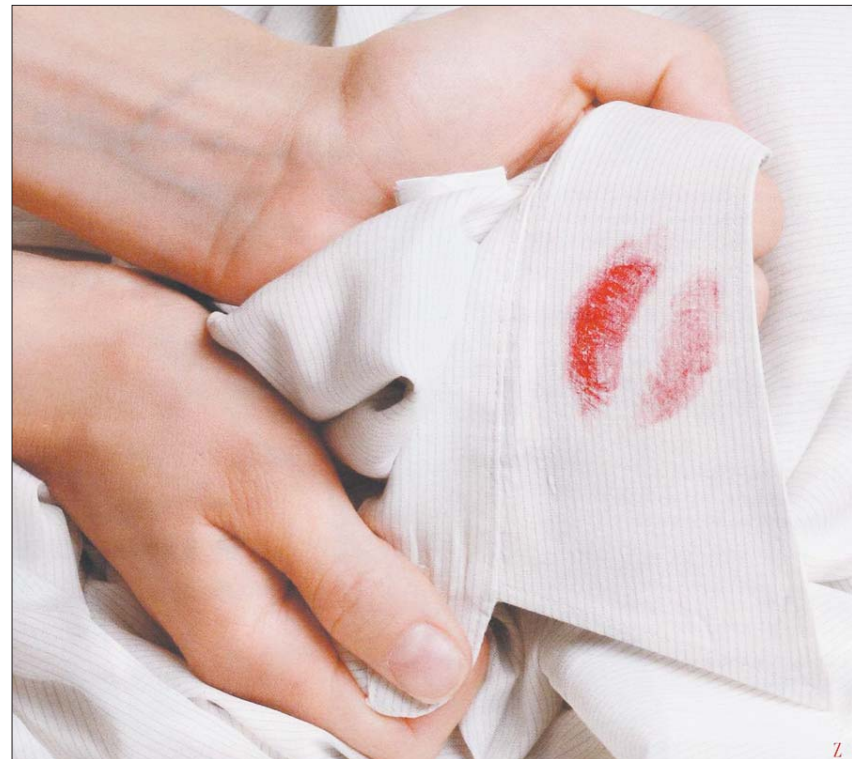
Патэнцыяльная жонка — у слёзы: — Ні бачыць, ні чуць цябе больш не жадаю, пралюбадзей няшчасны!

Сяброўка яе не супакойвала, бо не ведала, як. І чым увогуле можна суцешыць дзюўчыну, якая толькі што праглынула хлусню таго, з кім сабралася пад вянец?

Пазней Паша прыязджаў да яе, прасіў дараваць, тлумачыў, што ніякі ён не пралюбадзей, што хацеў сустрэцца з незнаёмкай, «толькі з цікаўнасці»... У кожным мужчыну, маўляў, сядзіць дух даследчыка. Яго цікавіць усё новае і неспазнае. Але гэта зусім не азначае, што ён гатовы тут жа развітацца са старым. Ні ў якім разе!..

Вольга была няўмольная. Шлюбныя ўрачыстасці давалася адкласці да «лепшых часоў». Дзякуй Богу, гісторыя скончылася хэпі-эндам, віну сваю малады чалавек загладзіў узорна-паказальнымі паводзінамі, і вяселле нарэшце адбылося. Толькі вось сяброўку Віку маладая туды не запрасіла. Так ёй, сяброўцы, і трэба — не будзе ў наступны раз паддавацца на жаночыя правакацыі...

Ала БЫВАЛАВА

■ Гісторыя з канверта

ЧОРНАЯ КОШКА Ў ЦЁМНЫМ ПАКОІ

СМІ часта любяць распавядаць пра раўнівых мужчын: маўляў, нешта там ён сабе нафантазаваў пра жонку — і гатова гісторыя, ад якой «у жылах стыне кроў». Лічыцца, што рэўнасць — гэта такая мужчынская асаблівасць, яшчэ з часоў Атэла. Прабачце, але ж і жанчыны ў гэтым сэнсе не лепшыя. У мяне перад вачамі жывы прыклад — мой сябар Антон. Яго (цяпер ужо былая) «палова» — назаву я Валянцінай — была заўзятай прыхільніцай парадку. Толькі наводзіла яна яго, як бы гэта сказаць больш мякка... выбарачна. Аб'ектамі генеральнай прыборкі часцей за ўсё становіліся пісьмовы стол мужа і яго вопратка. Калі ў Антона з'явіўся мабільны тэлефон, то наводзіць парадак Валянціна пачала і там. Раз-пораз праглядала «тэлефонную кніжку», пасля чаго ўчыняла мужу допыты з прыдзіркамі. Антон, чалавек інтэлігентны, ведаў жончыну слабасць і ставіўся да яе пафіласофску: асабліва не пярэчыў. Больш за тое — у яго і ў думках не было хаваць свой тэлефон. І вось аднойчы, падчас чарговай «чысткі», Валянціна знайшла там новае жаночае імя, а менавіта «Святлана М.».

Антон (дарэчы, урач-стаматолаг) патлумачыў: гэта пацыентка, запісалася на пратэзаванне... Але Валянціна яго

ўжо не чула. На наступны дзень, ледзь дачакаўшыся, пакуль муж пойдзе на працу, яна патэлефанавала гэтай самай Святлане... І адразу пайшла ў наступленне: маўляў, я ўсё ведаю, пакінь яго ў спакой, а не пакінеш, я цябе... (ну, зразумела, што). У выніку на прыём да стаматолага Святлана М. у прызначаны час не з'явілася. Адчуваючы нядобрае, Антон сам патэлефанаваў ёй, а высветліўшы прычыну, папрасіў у медсястры валідол...

Добра, што Святлана М. аказалася жанчынай мудрай і некрыўдлівай. Яна зноў запісалася на прыём да Антона, яшчэ і супакойвала яго: маўляў, усё ў жыцці здараецца, не трэба так перажываць... Майму сябру, які не прывык да спачування, гэта вельмі спадабалася. Настолькі, што праз паўгода ён сабраў свае рэчы і пайшоў да Святланы назавсёды.

Выснова? Не была б Валянціна такой раўнівай дурніцай, жыла б сабе сям'я і па сённяшні дзень. Так што, мілыя жанчыны, не варта шукаць чорную кошку ў цёмным пакоі, асабліва калі яе там няма.

Андрэй Б-оў, г. Мінск